No. 177. (835.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT, en Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag 28 Julij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Parijs. — Een der brusselsche bladen meldt, dat het ook aan den beroemden *Marrast* gelukt is over de belgische grenzen te geraken, schoon niet zonder eenige moeijelijkheden van de zijde der politie over kleine grensplaats, die echter zijne identiteit met het gemaakte signalement niet had kunnen bewijzen. Van den anderen kant verneemt de *Courrier*, dat in den raad van ministers tot de uitdrijving binnen de 24 uren van de uit de gevangenis St. Pelagie ontvlugten zes bandieten zijn.

— Te Antwerpen waren heden (25 *Julij*) genoteerd: Bals. 100½; O. Metall. 102½; Sr. *Guebhard*, 41; Perp. 41; Cortes 37½, ⅛; 1e. Coupons 23½; Uitgest. 17⅛; Nap. renten 92¼; Sicil. 93; Rom. L. 100; Fl. te Antw. 97½; Braz. 86.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten Julij.

Het gouvernement heeft gisteren eene telegrafische depeche ontvangen, vermeldende, dat *den Carlos* den 17den te Arbeiza is aangekomen, en aldaar den generaal *Evans* met het grootste gedeelte zijner legermagt heeft ontmoet. Naar Estella en Ymache zijn een aantal gekwetsten gevoerd, waaronder eenige officieren, met name *Villareal* en *Zigadiebilzia*, worden genoemd. De karlisten zouden over het geheel een groot verlies hebben geleden. Hunne gevangenen zijn naar Pampeluna overgebragt, waar de hoofdmagt der Christinos den 16den vereenigd was.

De gewone berigten van den 19den bevestigen nu ook, dat er den 16den in de nabijheid van Puente de la Reyna een zeer ernstig gevecht is geleverd, tusschen de divisien van *Guergue*, *Lopez* en *Oraa*, door *Cordova* aangevoerd, en de karlisten die genoemde stad hadden ingesloten. De voorstanders van den *Carlos* erkennen dat zijne troepen, geheel onverwacht overvallen, in den beginne zijn teruggedreven, doch dat de kavallerie vervolgens den vijand heeft aangevallen, en met een verlies van 300 dooden en 500 gekwetsten naar Lerin de wijk deed nemen. Zij zouden bovendien 240 gevangenen, en 400 gekwetsten, De kavallerie alleen, moet den vijand in handen zijn gevallen en dadelijk gefusilleerd.

— Men verzekert heden dat de Spaansche gezant aan den kolonel *Schwartz* de *Werving* van twee bataillons vrijwilligers voor de Spaansche dienst heeft opgedragen. Ieder dezer korpsen zoude 600 man sterk zijn en in zes kompagnien zijn verdeeld. Men wil dat de kaders reeds gereed zijn, en de manschappen binnen weinig dagen naar Pau zullen vertrekken om daar gekleed en gewapend te worden. Op de uiterste grenzen zal men hen van een vaandel voorzien en zal voorts dit korps, door den genoemden kolonel aangevoerd, van het vreemde legioen geheel afgescheiden blijven.

— Het officieel rapport dat door den generaal *Trézel* aan den gouverneur van Algiers en door deezen aan den minister van oorlog is toegezonden, bevestigt volkomen dat de bezetting van Oran eene geduchte nederlaag heeft geleden. Het aantal der gesneuvelden wordt ook aldaar op 262, dat der gekwetsten op 508 begroet. Het schijnt dat de Fransche troepen door de herhaalde aanvallen der Arabieren geheel in wanorde zijn geraakt.

— Het Hof der Pairs heeft gisteren andermaal de verdediging der beklaagden gehoord. Heden middag ten twaalf uren zoude de zitting worden geopend, ten einde overeenkomstig van den president, den heer *Hyrquier*, hare zaak zou worden beslist.

Van de 28 beschuldigden, die uit St. Pelagie zijn ontvlugt, heeft men nog niets naders vernomen, dan dat sommigen hunner beslouten op vreemd grondgebied zijn aangekomen. De instructie dezer zaak is den raadheer *Zangiacomi* opgedragen.

Volgens de ministeriele dagbladen is de heer *Thiers* reeds geheel hersteld.

De ziekte die eenige dagen te Toulon minder hevig woedt, is thans ook te Marseille, en zoo men zegt te Nizza en Genua uitgebroken.

Heden (25 *Julij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 109 20; op tijd 109 25; 3 pCt. kont. 79 10; op tijd 79 25; Nap. rente kont. 97 30; Sp. perpet. 41¼; 3 pCt. 27; Cortes 41; 1d. Coupons 25½; Uitgest. 17⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Julij.

Zaturdag avond is te 's Hage de voorstelling in den *Frascatti* schouwburg, welke bestond in het tooneel *Bonne-fille Diable*, en waarin zich mevrouw *Dorus-Gras*, van Brussel, in de rol van *Lisbeth* deed hooren, vereerd geworden met de tegenwoordigheid van Z. M. den koning van Wurtemberg en Hoogstdezelfs dochters. In het midden van de voorstelling werd het *Wilhelmus van Nassouwen* door het orkest aangeheven, en verscheenen H. M. de koningin, benevens HH. KK. HH. de prinsen en prinsessen *Albert* van Pruisen en de koningsloge. Met een dreverend handgeklap werden deze vorstelijke personaadjen begroet.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 25sten Julij het volgende:

» Eergisteren en gisteren zijn twee transporten naar de Oost-Indien bestemde troepen van hier vertrokken: het eerste, uit ruim honderd man, alle kolonialen van het depôt der landmagt, n°. 33, bestaande, zal aan boord van de *Castor*, aan het Nieuwe Diep liggende, worden ingescheept. Dit transport werdt gekommandeerd door den met verlof terugkeerenden onder-inspecteur der 2de klasse bij de Indische militaire administratie, den majoor *S. Gordon*, en met hetzelve vertrokken de 2de luitenants *J. Hoffman* en *H. A. Schepman*, benevens de officier van gezondheid der 3de klasse *J. W. Wagner*. Het tweede transport, mede van ongeveer honderd man, waaronder eenige jagers van het korps van *Clerens*, vertrekt van Helvoetsluis met *de Neptunus*, en staat onder bevel van den 2den luitenant *C. de Vos*, begeleid door de 2de luitenants *van Exter*, *van der Meer*, *Zwezerijn*, *Genekoth* en den officier van gezondheid der 3de klasse, met den rang van de 2de klasse, *Delhon*.

» De ter herstelling zeer gezondheid Java verlaten hebbende generaal-majoor *de Stuers* is met het schip *Helena Christina* II. zaterdag te Rotterdam gearriveerd.

» Uit Groningen schrijft men van den 22sten dezer:

» Heden had wederom het jaarlijksche zoo eigenaardige feest voor Doofstommen hier ter stede plaats, in de Noorderkerk, in tegenwoordigheid van eene overgroote menigte van inwoners en vreemdelingen.

» De heer Dr. *C. Guyot* opende hetzelve met eene belangrijke aanspraak, waarin Zijn Ed. herinnerde, hoe de stichter van dit Instituut voor Doofstommen, voor eene halve eeuw, hier begonnen was, van gehoor en spraak beroofde wezens te onderwijzen, en de eerste openlijke proef van dit onderwijs in 1785 met twee leerlingen, een Joden knaap en een Christen meisje, gegeven had; daarbij gewag makende van de verdiensten van Groningens ingezetenen omtrent Doofstommen en deze stichting. Hierna gaven 160 kweekelingen proeven van hunne vorderingen in het schrijven, spreken, de woordenkennis, het zamenstellen en opstellen over verschillende onderwerpen, van de laagste klasse tot de hoogste opklimmende. Zeer keurige schriften en net uitgewerkte teekeningen vielen bijzonder in het oog. Dertig premien, zoo voor goed gedrag als voor vorderingen in verschillende kundigheden en handwerken, werden nu uitgedeeld. — Aan de elf kweekelingen, welke dit Instituut verlaten, werd ieder een boekgeschenk en eene eenvoudige uitgereikt. — De Doofstomme Onderwijzer *Beets* trad nu op, en wees in de zoo krachtige en uitdrukkelijke taal der gebaren een tafereel uit onze vaderlandsche geschiedenis, *Alvarez Bolving, of de aan zijn gegeven woord getrouwe held*, hetwelk daarna door verscheidene leerlingen in eene pantomime werd uitgevoerd.

Dróeg dit de algemeene goedkeuring weg, niet minder voldeden de proeven van vorderingen in de zoo verschillende handwerken. — Meer dan wel andere jaren zag men zeer fraaije stukken, vooral van vrouwelijk handwerk, ten bewijze mede, dat men hier het aangename met het nuttige steeds vereenigt. — En zoo houdt dan deze menschlievende inrigting haren roem staande, dat zij van den beginne af aan (1785) het eerst van alle dergelijke inrigtingen in Europa en Amerika over op bedacht is geweest, ongelukkigen tevens in nuttige handwerken en bedrijven op te leiden. De spreker bedankte ten slotte de aanschouwers voor hunne tegenwoordigheid en wenschte den heere *Mr. Elo O.*, welk het Instituut gelukkig bestuurt, Zijn Ed. voor nieuws als naar gewoonte tot [illegible] ingekozen.

» De avond van dezen feestdag is door de kweekelingen in eene

ware vrolijkheid, in het bijzijn van allen, die aan het Instituut verbonden zijn, doorgebragt, terwijl dezelve besloten werd door het afsteken van een schoon kunstvuurwerk, met de woorden prijkende: *Ter dankbare nagedachtenis aan Guyot*, hetwelk de gebroeders *van der Burg*, vuurwerkmakers te Amsterdam, aan de kweekelingen ten geschenke hadden gezonden.

» Naar wij vernemen, zijn tegen de maand September wederom niet minder dan 22 ongelukkigen uit verschillende oorden van ons vaderland opgeroepen."

— Het blijkt thans, dat de vermeende Nederlandsche hoofdofficieren, welke, volgens de Fransche dagbladen, in Spanje zouden aangekomen en door de Urbanos gevangen genomen zijn, geen Hollanders, maar eenige lieden van eene andere natie, welligt Italianen, zijn geweest, welke door een Sardinisch schip, dat de *Nederlandsche* vlag had geheschen, bij Santander aan wal waren gezet.

— Volgens eene berekening van de kosten, die het legerkamp bij Kulm verorzaken zal, zouden dezelve voor Pruissen op 7 à 800,000 thalers te staan komen. Daar Rusland de verzorging der pruissische troepen, zoodra dezelve den russischen bodem betreden hebben, op zich genomen en op een uiterst kostbaren voet gesteld had, kon Pruissen ten deze niet onderdoen met betrekking de verzorging der russische garde die te Dantzig ontscheepen moet. Een staf-officier dezer laatste troepen zou dan ontvangen dagelijks 6 flesschen wijn en 4 couverts; een officier van minderen rang dagelijks 2 flesschen wijn; de onder-officieren en soldaten 1 pond vleesch, 2 pond brood, 1 pond groente, een kwart-maat brandewijn en aan vlesch sterk bier. Zulks bedroeg, ongerekend nog het kwartier en de bewasching, 5 à 6 maal meer dan het onderhoud eens Pruissischen soldaten kost. Voor Rusland werden de kosten op 5 millioenen thalers berekend.

— Men schrijft uit Berlijn als volgt: De vesting Posen, welke op eene geheel nieuwe wijze wordt herbouwd, zal, wanneer zij gereed is, een pronkstuk van hedendaagschen bouwtrant zijn. Van de daartoe bestemde 21 millioen thalers zijn reeds 8 millioen besteed en is het eerste fort voltooid; alle vertrekken en onderaardsche verblijfplaatsen zijn niet, als bij vroegeren aanleg van vestingwerken, bekrompen en somber, maar ruim, luchtig, ja elegant. In iedere kamer slapen 10 militairen en 4 in den gang voor de deur; des morgens worden de ijzeren bedsteden bij tweeën op elkander gezet, zoodat 14 man in elk vertrek behoorlijke ruimte vinden. Iedere kompagnie heeft hare kleedkamer gelijkvloers, en ook ontbreekt het niet aan plaatsen van verlichting en uitspanning. Het gansche reusachtige werk wordt door met heete lucht gevulde buizen verwarmd. Overeenkomstig de gemaakte teekening zal de geheele aanleg bestaan uit vier forten, gelijk aan het reeds voltooide, en binnen den tijd van vier jaren gereed wezen. Ten einde den benoodigden steen gemakkelijker aan te voeren, heeft men tot aan de steenbakkerij van de Warta eenen spoorweg aangelegd.

— Onder het opschrift *trapsgewijze uitroeijing der dieren* treft men in een Noord-Amerikaansch tijdschrift het volgende aan:

» Deze opmerkenswaardige daadzaak, waarvan de geologie de hoofdaanleiding moet heeten, openbaart zich thans, ten gevolge van de medewerking der menschen, sterker dan te eeniger tijd sedert de schepping van onze planeet. Alle dieren vier huid den mensch kan dienen worden steeds met rusteloozen drift vervolgd. Terstond na de ontdekking van Zuid-Georgie door kapitein *Cook* ten jare 1775 begon men van uit Amerika zee-honden-vellen naar China te zenden, alwaar zij tot zeer hoogen prijs werden gekocht. Niet minder dan 1,200,000 stuks werden, van daar sints dat tijdstip uitgevoerd en gemeenlijk eindigde zulks met het eiland Desolation. Het getal zeehonden, die in de jaren 1821 en 1822 op de Zuid-Schetlandsche eilanden werden geslagt, bedraagt 320,000. Deze soort van dieren is op genoemde eilanden tegenwoordig gansch- en al uitgeroeid. Met zekerheid kan men voorspellen dat ook de pelshandel geheel zal ophouden. Onze in de aardrijkskunde gemaakte vorderingen leeren ons echter, dat er geene verdere landen zijn te ontdekken. In Noord-Amerika neemt het getal wilde diersoorten zigtbaar af, ten gevolge van het onophoudelijk jagt maken op dezelve en het vellen der bosschen, waar zij hun verblijf houden. Even als de oorspronkelijke bewoners des lands, worden zij door de uitbreiding der zoogenaamde beschaving langzamerhand geheel vernietigd.

— De belgische bladen melden dat prins *Leopold* zich naar het kamp van Beverloo zal begeven, zoodra alle troepen in hetzelve vereenigd zullen zijn, ten einde hunnen aan tegen het einde der maand eene nieuwe oefening te doen houden.

— Het kiescollegie van Luik is opgeroepen tot verkiezing van een nieuw lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal in de vervanging van den heer *de Brouckere*, die zijne demissie gegeven heeft.

— *l'Union* vermeldt dat de te Charleroi aangehouden, doch weder losgelatene Parijsche voortvlugtige, *Guinard*, te Brussel aangekomen is, maar geen verlof had bekomen binnen 's lands te verblijven, zoodat hij zijne pas op Ostende had laten afteekenen ten einde naar Engeland over te steken. *De Moniteur* heeft het nieuw, na de door den *Messager de Gand* laatstelijk openbaar gemaakte stukken, zich met de enkele ontkenning, dat het belgisch bewind van het fransch gouvernement eenig bevel of verzoek tot uitlevering der ontvlugte republikeinen zou gekregen hebben, uit het naauw zoeken te redden; kwalijk echter zou het bedoelde blad daarin kunnen slagen, daar, gelijk de *Messager* aanmerkt, de meervermelde depesche, waarin de namen der ontvlugte personen vermeld stonden, blijkbaar tegen deze gerigt was, en men dus wel het alternatief moet aannemen, dat men of uit zich zelven, of op eenig aanzoek maatregelen tegen de bedoelde vlugtelingen heeft willen nemen; voor welke laatste onderstelling de *Messager* nog dit aanvoert, dat het bekend was, dat de parijsche directeur van policie *Gisquet*, een zijner handlangers, zekere *Lieutaud*, naar Brussel had gezonden, die zich met het belgisch bewind in verbindtenis had gesteld.

Op het door den *Courrier* beweerde, dat in den raad van ministers tot de uitdrijving der Parijsche vlugtelingen besloten was, heeft de *Moniteur* tot heden het stilzwijgen bewaard.

De Londensche dagbladen van den 23sten vermelden, dat de discussie over de Iersche kerk en tienden-wet den volgenden dag in het Lagerhuis werd voortgezet. De voorstanders van het amendement vleiden zich dat men het amendement van sir *M. Fitzgerald* zoude verwerpen, daar toch eenige leden, die tot nu toe de behoudende partij hebben ondersteund, verklaarden dat zij aan het ontwerp van het bestuur de voorkeur gaven.

Den 24sten zoude andermaal eene bezending van 1000 vrijwilligers op de Themse worden ingescheept, om naar Santander te vertrekken. Men meende dat de generaal *Evans* met zijnen staf, in de eerste dagen der maand Augustus, zoude volgen.

Het Engelsch gouvernement had depêches uit Lissabon ontvangen van den 10den, die volgens de *Times* tot het huwelijk der jonge koningin betrekking hadden, maar van hier inhoud overigens niets is uitgelekt.

Ter beurze van den 23sten waren [illegible] de 3 pct. gecons. 90¼; Portugal 91¾; Spanje 52¼; [illegible] 2½ pct. 54⅝; 5 pct. 101⅝.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Julij.

In een berigt uit Bayonne van den 19den vindt men nog de volgende bijzonderheden omtrent het gevecht, dat drie dagen te voren tusschen de karlisten en de troepen der koningin is geleverd.

De bezetting van Puente de la Reyna deed den 14den eenen uitval, bij welke de kolonel der artillerie van de belegeraars, don *Gaetan de la Reyna* sneuvelde. Dien ten gevolge en waarschijnlijk ook op het berigt dat de generaal *Cordova* te naderen was, deed don *Carlos* het beleg opbreken en begaf zich met zijn legermagt naar Arroniz, op twee uren afstands van Estella, waarschijnlijk in het vertrouwen dat de genoemde havenplaats hem in de bergachtige streken die deze plaats omringen niet zoude vervolgen.

De generaal *Cordova* liet zich echter hierdoor niet afschrikken, en toen de karlisten in voorbereiding waren tot eene nieuwe aanval op Estella, hadden zij den generaal onverwacht het vijandelijke legermagt reeds te digt op de hielen, zich aan de overzijde in slagorde scharende. Beide partijen besteedden dien gansehen dag om hare voorloopige beschikkingen te maken, doch den volgenden morgen begon het reeds bij het aanbreken van den dag. De tirailleurs der christinos waanden de karlisten verontrusten, waarbij deze de onverwachte hardnekkige tegenweer mogt den vijand te gemoet te gaan, overtuigd was nu de strijd algemeen tegen hen zoude worden gevochten, doch eindelijk was het [illegible] legermagt genoodzaakt zoude de stad te laten. Cordova op deze terugtogt heeft hetzelve oneindig veel verloren. De weg was niet ligten en gekwetsten en lijkende. De overigen hebben in de vallei van Amescoas eene schuilplaats gezocht.

In bijzondere berigten uit St. Sebastiaan beklaagt men zich ten hoogste over de buitensporigheden, die alaar door de Engelsche vrijwilligers, bij het ontvangen van hun handgeld, zijn gepleegd.

— Sints eenige dagen heeft zich het gerucht verspreid, dat men voornamens was eene koninklijke garde op te rigten. De *Monitor* spreekt dit tegen, zeggende dat de uitverkoren manschappen, die te Versailles bijeen waren gebragt, voor de [illegible] in de kolonien bestemd.

— Den Koninglijken Garde zal den 29sten het paleis der Tuilerieën betrekken, om bij de viering der revolutie-dagen tegenwoordig te

zijn. Volgens het programma dat heden het licht zag, zal men den 27sten de nagedachtenis der gesneuvelden met eene lykdienst vereeren, den 28sten eene algemeene wapenschouwing over de bevestiging der nationale vaan houden, en den 29sten volk door vrije toegang tot de schouwburgen en openbare spelen trachten te vermaken.

— Heden (24 *July*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 109,05; op tijd 109,15; 3 pCt. kont. 79,20; op tijd 79,15; Napr. renten kont. 97,25; op tijd 97,35; Sp. perpet. 41⅛; 3 pCt. 27; Cortes 40½; Id. Coupons 25; Uitgest. 16⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten July.

Naar men vernoemt, moeten er tegen de toetreding onzer vrijstad tot het algemeene Duitsche handelsverbond nog gewigtige zwarigheden bestaan. Men meent evenwel veel hoop te hebben, dezelve uit den weg te ruimen. De onderhandelingen van Nassau over dezelfde aangelegenheden, moeten intusschen veel verder gevorderd zijn.

Zoo men uit Weenen schrijft zal de presidentende bondsgezant graaf *von Munch Bellinghausen*, tegen het laatste dezer maand op zijnen post naar herwaarts terugkeeren.

— De *Freiburger Zeitung* vermeldt dat aan den bekenden Badenschen [illegible] *von Rotteck*, voor wegs het 5de kiesdistrict Bilhaar [illegible] prachtigen zilveren eerepokaal is ten geschenke gegeven.

— Uit Hanau wordt als eene bijzonderheid vermeld, dat men daar reeds den 18den dezer ten volle rijpe druiven, uit eenen wijnberg te Neustadt aan de Haardt afkomstig, had gehad.

— Het gezamenlijke getal van alle huisgezinnen in Beijeren bedraagt, volgens de nieuwste volkstelling, 909,570, waarvan 463,280 zich met landbouw, 139,896 met fabrijkarbeid, 298,850 met landbouw en fabrijken, en 109,570 met andere middelen van bestaan bezig houden.

— Volgens berigten uit Genua wordt de hertogin *van Beira* met de zonen van don *Carlos* te Genua verwacht, waar zij eenigen tijd vertoeven zou. Verscheiden aanzienlijke karlisten hadden sich derwaarts begeven, om hunne opwachting bij de vorstin te maken.

— Uit Rome wordt van den 11den July geschreven: De vroeger meer dan eens vermelde gelijkmatige verdeeling der grondbelasting heeft, terwijl men de hoop reeds voedde dezelve onmiddellijk ingevoerd te zien, thans met moeilijker zwarigheden dan immer te worstelen. Tegen het laatst genomen besluit, omtrent belasting voorloopig naar de oude rollen in te vorderen, zijn menigvuldige reclamatien ingekomen, aan welke [illegible] willig gehoor gegeven, doch wanneer tot heden te [illegible]. De medeleden der [illegible] zijn eenstemmig van [illegible] zaak zonder afdoen, zijn overleden. De [illegible], welke reeds vertrokken [illegible] te hebben, [illegible] tot stand brengen, heeft den staat het duidende [illegible] vertoornd, en laatstelijk nog een plan van den kardinaal-staatssecretaris verworpen, dat wellijt tot eindelijke afdoening van het vraagstuk had kunnen leiden, daar hetzelve, naar het oordeel van zaakkundigen, zeer doelmatig opgesteld was. Het is treurig, wanneer een land, voor welks verbetering de regering zich zoo veele moeite geeft, door bijzondere belangen, zich in al zijne schreden tot verbetering den voet dwars zien gezet.

— De Nederlandsche minister bij den H. Stoel, graaf *van Liedekerke Beaufort*, was voor het gebruik der baden naar Napels vertrokken, zoo ook de voormalige Pruissische oorlogsminister *von Hake*.

— Uit *Weenen* wordt ingelijks het door de Fransche bladen verspreidde gerucht van den dood des *hertogs van Bordeaux* tegensproken. [illegible] heeft [illegible] dezer dagen in dit [illegible] verblijf gehouden, [illegible] men alle valsche en opgemaakte verhalen dier tegenwoordig stelselmatig en zonder schroom worden samengedragen, wederleggen wilde. Zoo weet men ook niet, hetgeen men te hechten heeft aan het berigt door de fransche ministeriele bladen gegeven, wegens de weigering eens firmans voor het inkomen in de Zwarte zee van de fransche oorlogsloep *Megange*. Hier alhoewel is daarvan niets bekend, waaruit men zoude mogen opmaken, dat sich deze daadzaak valsch is, daar men hier toch vrij naauwkeurig onderrigt wordt van al het eenigzins belangrijke dat in Kanstantinopel voorvalt, en er ook niets buitengewoons in de [illegible] der Porte is opgemerkt geworden. Overigens kan de Porte, volgens de met Rusland bestaande verdragen, het zeeloopen van vreemde oorlogsvaartuigen in de Zwarte zee [illegible] willekeurig toestaan of weigeren.

— De laatste te Weenen [illegible] zijn [illegible] weinig [illegible] aangebragt. De [illegible] zijn [illegible] in de hoofdstad aangekomen; naar het [illegible] naar Tripoli terugkeeren. — De persische gezant [illegible] onder gehoor gehad, zoo men vernam [illegible].

— Volgens de jongste berigten uit Scutari van 25 Junij l. was aldaar alles nog in denzelfden toestand. Het gebrek aan levensmiddelen nam [illegible] in de citadel en eene aanzienlijke mijne bos, koestet men met jeder oogenblik eene [illegible] te gemoet zag. Intusschen heerschte in de stad zelve ook eene verbazende duurte. Den 14den te zoren had er een zeer ernstig gevecht tusschen de turksche bewoners in de stad en de troepen van den Grooten Heer in de citadel plaats gehad, waarvan de eersten wel 700 en van de laatsten 400 man buiten gevechtsmenschen zijn geraakt. Sedert dien tijd hadden de bewoners van het stadgedeelte, welk het digst bij de citadel ligt, en die zich tot heden onwillig hielden, [illegible] van levensmiddelen voorzagen, zich bij de insurgenten gevoegd, waardoor de toestand van laatstgemelden nog verslimmerd was. De bazar zou door de insurgenten reeds hulp zijn bestormd geworden, indien men het vermoeden niet had dat dezelve door de troepen der regering wel reeds ten deele zoude geplunderd zijn, en men in dit geval op schadevergoeding van de zijde der Porte rekende.

— Volgens eenen brief uit Kairo van 13 Mei, dien de *Algemeine Zeitung* mededeelt, was toen de pest een weinig afgenomen, alschoon nog steeds omtrent 400 personen dagelijks daaraan [illegible] gesleept werden. Vroeger was de sterfte tot 2000 [illegible]. In Neder- en Midden-Egypte nam de ziekte steeds [illegible]. Uit Mekka had men de tijding ontvangen, dat de cholera weder, even als voor vier jaren, te Mekka uitgebarsten was, en onder de ontzettende menigte aldaar vereenigde pelgrims groote verwoestingen aanrigtte. Op eenen der feestdagen zouden niet minder dan 14000 menschen door die ziekte weggesleept zijn. » Wordt dezelve, zegt het berigt, ook nu, weder door de groote karavane uit Mekka herwaarts overgebragt, en sleept zij dan hier, even als voor vier jaren, een half millioen menschen in het graf, dan weet men waarlijk niet wat er in Egypte nog zal overblijven, en dan zal de Sultan weldra de Russen als bondgenooten tegen *Mehemed*-ali kunnen ontberen, die zich bovendien, ook wat het geldelijke betreft, in zeer benarde omstandigheden bevindt. Eerst voor eenige dagen is, nadat langen tijd van alle kanten daarom gebedeld was geworden, anderhalve maand soldij aan de troepen en ambtenaren uitbetaald, ofschoon zij die over 8½ maand te vorderen hebben.

Als naschrift wordt bij dezen brief gemeld, dat alle te Kairo aanwezige Katholijke geestelijken aan de pest overleden zijn, ten gevolge van hunne getrouwe pligtsbetrachting in het bijstaan der zieken en stervenden. Ook was voor weinige dagen op [illegible] aan Europeesch geneeshuis, zekere doctor *Wiest* uit Wurtemberg, het slagtoffer van zijnen yver geworden.

— Te Weenen waren den 18den July genoteerd: 5 pCt. Metall. 102⅛; 4 pCt. 98; Bankaction 1328½.

DE HALLEYSCHE KOMEET

EN HARE WEDERKOMST IN 1835.

Wanneer men aanteekent, dat de Komeet thans de Halleysche genoemd, met gemiddelde tusschenpoozingen van 75½ jaar weder verschijnt, zoo kan men tot op een zeker punt stellen, dat zijne eerste verschijning ten tijde der geboorte van Mithridates, 130 jaar voor J. C. opgeteekend is geworden. Eene Komeet in 323, in het teeken van de Maagd waargenomen, schijnt eenige overeenkomst met die van dit jaar te hebben. Al de Geschiedschrijvers van dien tijd gewagen van eene Komeet, welke sich in 239, dat is 75 jaar na de vorige, vertoonde. De overeenstemming van dit periode kan dus grond voor de veronderstelling geven, dat het slechts eene terugkomst was van dezelfde Komeet, in de nabijheid van de zon. Men vindt haar weder in 550. Na een tijdsverloop van 380 jaar, namelijk in 930, spreken de Geschiedschrijvers van eene ster, welke [illegible] zouden stellen dezelfde Komeet te zijn, die in dat tijdverloop [illegible] omwentelingen rondom de zon volvoerd had. Zij verschijnt weder bij haar volgende terugkomst in het jaar 1005; eindelijk drie perioden overspringende, vindt men in 1230 eene Komeet weder, welke die zoude kunnen geweest zijn, wier aanstaande komst wij verwachten. In 1305 verscheen er eene Komeet, welke almede met die van dit jaar, door de duurzaamheid der perioden overeenstemt. In 1456 had er eene nieuwe verschijning dezer Komeet plaats, wier staart, naar men zegt, het derde gedeelte van den zigtbaren hemel besloeg. Paus Calixtus meende te gemoet aan de Komeet en de Turken, die onder Mahomet II. groote veroveringen [illegible] tenheid gemaakt hadden, in den kan te moeten doen.

Van het jaar 1530 af is de loop der Komeet vast Halleyaangenield, bevestigd. In dit jaar is hare verschijning vermeld geworden door Appianus; bij hare terugkomst in 1607 zien haar Kepler [illegible] vier den 26sten September. Twee dagen daarna [illegible] door Longomontanus gezien. In 1682 verscheen de Komeet, [illegible] gezien [illegible] Halley, [illegible] berekende, [illegible] verschijning der Komeet in 1681 had veroorzaakt.

Halley was de eerste, die de gelijkheid tusschen de elementen der [illegible] meten van 1531, 1607 en 1682 opmerkte, en bij hem daardit af, dat de [illegible] schijning [illegible] het einde des jaars 1758 of in het begin van 1759 zoude plaats hebben.

CLAIRAUT, de nasporingen van HALLEY vervolgende, gaf in 1758 eene memorie in het licht, waarin hij voor den terugkeer der komeet van 1682 door zijn perihelium, den 18 April 1759 opgreep; de doorgang had den 12 Maart plaats. Deze Komeet, welke de wereld op onderscheidene tijden door de excentriciteiten van haren staart in verbazing had gebragt, had er in 1759 in het geheel geen, noch met bloote oog, noch door de kijkers waargenomen.

DE PONTECOULANT hield zich onledig met het bepalen van hare naderende terugkomst, berekende de storingen der Komeet, door de werkingen van JUPITER, SATURNUS, URANUS en de aarde te beschouwen, en bepaalde den doorgang door haar perihelium op den 7 November 1835; nieuwe berekeningen hebben hem vervolgens dien doortoon op den 13 van dezelfde maand doen brengen. Hij verzekert, dat de Komeet in geheel Europa zigtbaar zal zijn van het einde der maand Augustus af. Men zal haar met het bloote oog en als eene ster van de eerste grootte onderscheiden.

Eene beknopte beschrijving van al het merkwaardige, de Komeet van HALLEY betreffende, bijzonder voor lieden geschikt, die aan de studie der natuurkundige wetenschappen slechts weinige oogenblikken wijden kunnen (de sterrekundigen en geleerden zullen dat werkje, zonder aanbeveling, naslagen) is zamengesteld door den heer DE PONTECOULANT, die wegens de bekroonde zijner berekeningen door de Akademie der Wetenschappen te Parijs, eene Europesche vermaardheid verworven heeft. Dit werkje, in het Nederlandsch vertaald, voorziet alzoo in eene behoefte, welke zich bij de meer en meer naderende komst dezer Komeet hoe langer hoe meer doet gevoelen. Op eene onkostbare wijze, de prijs is slechts *f* 0,80, wordt men in hetzelve met al wat de Geschiedenis der Komeet, haren oorsprong, gedaante en invloed, het bepalen van de elementen der Komeet enz. bekend gemaakt, terwijl eene ephemeride, toegelicht door eene kaart van de loopbaan der Halleysche Komeet in 1835, de onderscheidene standen dezer komeet dag voor dag, van den 20 Augustus af tot op den 26 December 1835 toe, het werkje ter dagelijksche raadpleging bij het naga'an der Komeet, als zij zich zal vertoonen, ten uiterste dienstbaar maken. — Wij voegen hier derhalve niets meer bij dan de eenvoudige opgave des titels, overtuigende dit genoegzaam om het werkje in veler handen te doen geraken.

DE HALLEYSCHE KOMEET EN HARE WEDERKOMST IN 1835,

(of 1) *De geschiedenis der Komeet; 2) dezelver oorsprong, gedaante en invloed; 3) het bepalen aan de elementen der loopbaan eener Komeet, en bijzonder van HALLEY uit de waarnemingen; gevolgd van eene* EPHEMERIDE *berekend door den Heer A. ROUYARD, Lid van het Fransche Instituut en van het Bureau der Lengten; naar het Fransch van G. DE PONTECOULANT, Lid van de Koninklijke Maatschappij van Londen, en van de Akademie der Wetenschappen te Berlijn. Met eene Kaart van de Loopbaan der Komeet. Prijs 80 Cents.* Te Breda bij *Brieve & Comp.* uitgegeven, en bij alle voorname Boekhandelaars in ons land verkrijgbaar.

Beurspijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, den 25sten July.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van heden		laagste koers.	hoogste koers.	koers.
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
Werk. Schuld 2½	55 5/16	55 7/8	55 15/16	Dito 18de. . . 5			
dito dito 5	101 3/4	101 7/8	101 13/16	Cert. dito 18de 5	99⅞		
Inghet. dito.				Obl. te Lond. 5			
Kansbill dito.	24 15/16	25 1/16	25	Cert. te Hamb. 5			
Amort. Synd. 4½	94 5/8			Inc. in Assig. 6	70⅝		
Dito dito. 3½	79⅞	80	79⅞	Certific. dito 4			
Schatkist.				POLEN.			
Hand.-Maats. 4½				Aand. L. fl. 300			
Nieuwe Dito. 4½				BELGIEN.			
FRANKRIJK.				Dito dito R. 50	105⅝		
Inscr. Grootb. 5				Neg. L. 1830. 4			
Emprunt.				OOSTENRIJK.			
Dito p. 12 Aug. 3				Aand. L. *f* 100.			
SPANJE.				Dito dito 250. 4			
Per. R. E. Ams. 5	41 1/4	41 1/2	41 1/2	Metalliek. . . . 5	99½		
dito *f* 1000. . 3	26 1/2	26 5/8	26 5/8	Dito Lot. gen. . 5			
Uitgestelde Dito	17⅞	17 15/16		Dito. 2½			
Cert. Kortelé 3	37 7/16	37 5/8	37½	Obl. Goll & C. 5	101⅞		
Engelsch Uitg.				Dito. 4	91		
PORTUGAL.				Oost Stadsb. 2½			
Obl. te Lond. 5				Wesp. R. act. 3			
Dito. dito 3				N. W. Cap. Aand.			
Inscr.				DENEMARKEN.			
Certific. Kort. 5				Leen. te Lond. 3			
Dito Falc. & C. 5	92⅝			BRAZILIEN.			
Dito Leen. Lond. 5				Dito Rothsch. 5	86		
RUSLAND.				Russ. Fa. Aand. 500 Ro. *f*			
Obl. te Lond. 5	100½						

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* van Zondag 26 July zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet.

Werkelijke Schuld 2½ pCt. 55¾; Perpetuelen 5 pCt. 26⅝; Certs 37½; dito Coupons 27¾ ⅞.

*** Alle degenen, die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn Goederen, Gelden of Papieren onder zich hebben, behoorende tot den Boedel en Nalatenschap van wijlen den Heer PIETER ADRIAAN HEEREBOUT, gewoond hebbende te Charn en aldaar overleden op den 7den July 1835, gelieve daarvan opgave, betaling of afstorting te doen aan den Notaris P. C. WIERCKX, residerende te Ginneken, naar alsdan verder op den 1sten September aanstaande.

Ginneken, 25 July 1835.

*** Op den weg tusschen Oosterhout en Breda is verloren gemaakt eene GOUDEN RIDDERORDER, met drie *Kroon*, in 't *groen geëmailleerd*. Eene goede belooning wordt toegezegd aan dengene die dezelve teregt brengt bij de Uitgevers dezer of in 't Logement *de Pelekaan*, bij SANGSTER, te Oosterhout.

*** De Geneesheer en Heelmeester A. VAN BRUGGE, welke meer dan *vijf-en-dertig jaren* de BRACTIJK heeft uitgeoefend, onder een *Erfelijke Zenuwkwaal*, vraagt daarom, of iemand zin heeft in de volkrijke Gemeente van de *Lage Zwaluwe*, die meer dan *twee duizend* zielen bevat, dit Vak van hem te willen overnemen, voor de somma van *zestien honderd gulden*? edoch, buiten den APOTHEEK, voor den civielen prijs van *dertien honderd guldens*; de betaling kan naar genoegen geschieden. Die daartoe mogt inclineren adresseere zich in persoon, of met *gefrankeerde* brieven aan bovengemelden Chirurgijn aldaar.

AANBESTEDING.

Het Kerkbestuur van de Roomsch Catholijke Gemeente van de Nieuwstraat, te Breda, zal, onder dezelfs andere approbatie, op Woensdag den 5den Augustus 1835, des morgens ten *elf* uren, in *het Gouden Kruis*, bij DIEUDONNÉE, te Breda, in het openbaar bij inschrijving en opbod Aanbesteden:

Het BOUWEN van eene NIEUWE KERK, *met de verzorging van alle de daartoe benoodigde Materialien.*

Het Bestek, volgens hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben zal, te rekenen van den 20 July 1835, ten huize van Nicolaas te Breda, in het Gouden Kruis, in de Kroon, in de Zwaan, in de koffijhuizen bij *Pijlak*, *Aartgeerts*, *Balgers* en bij *Jordaan*; voorts te Tilburg bij de Wed. *van Roessel*, in den Engelschen Vaderen boech in het Stads-Koffijhuis bij *Reggers*; te Raamsdonk in Bergzigt bij *P. Verpimmen* en bij *Wouter Knaap*; te Oosterhout in den Hooiwagen bij *van Alphen*; te Wiesendam in de Zwaan; te Hardinxveld in de Drie Snoeken; te Giessendam en te Sliedrecht in de Zwaan; te Dordrecht bij de Wed. *Bodier*; te Klundert bij *Schalekamp*; te Bergen op Zoom bij *de Bruijn*; te Rozendaal bij *Kuijpers* en te Breda in de Zwaan.

Nadere informatien zijn te bekomen bij het Kerkbestuur voornoemd, terwijl de tekeningen, te zamen van den 20sten July 1835 voornoemd, ter inzage zullen liggen in *het Gouden Kruis* bij DIEUDONNÉE.

Zegt het voorts.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der gemelde Stede, zullen, op Donderdag den 6den Augustus 1835, des middags ten twaalf uren, ten Stadhuize aldaar, aan den minstdagenden inschrijver de hieronder gespecifieerde bilietten van inschrijving, in het openbaar aanbesteden:

1°. Het VERBOUWEN der HUIZINGE, bestemd tot Kantoren en Woning voor den Ontvanger der Stedelijke Belastingen, aan de Ginnekenpoort, sub B, n°. 156.

2°. Het VERNIEUWEN van den TRAP, leidende naar de Kamer boven de Vleeschhal, in gebruik bij de Broederschap van *St. Joris*.

De Kondities van Aanbesteding, alsmede de beide Teekeningen, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren ter lezing en bezigtiging op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUYPERS.

Breda, den 16. July 1835.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voorgemeld,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUKES.

Bij den Boek- en Plaatdrukker J. J. WIJNHOVEN HENDRIKSEN, te Rotterdam, ziet thans het licht:

TAALKUNDIG MAGAZIJN, of *gemengde bijdragen tot de kennis der Nederduitsche Taal*, bijeenverzameld door A. DE JAGER, vierde stuk; prijs bij intekening *f* 1,10.

Dit stuk, waarmede het eerste deel beëindigd is, bevat bijdragen van de heeren Mr. *H. J. Koenen*, Mr. *J. H. Bleeker*, *H. J. Swaving*, Professor *A. Ypey*, een' ongenaamden Taalkenner, Mr. *A. C. W. Staring*, Mr. *L. Ph. C. van den Bergh* en den Verzamelaar. Exemplaren van het eerste deel zijn bij inteekening te verkrijgen à *f* 3,65.

*** Ten Kantore van het Bibliographische Institut te Amsterdam zijn uitgegeven en bij BROESE COMP., te Breda, te bekomen:

MEIJER'S UNIVERSUM, of Afbeelding van het fraaiste en merkwaardigste der Natuur en Kunst op de gemeenste Aardbodem, in op staal gegraveerde platen met korte Beschrijving, uit het Hoogduitsch vertaald.

Elke aflevering van vier fraaije platen slechts 50 cts. Iste aflevering is reeds uitgegeven.

MEIJER'S UNIVERSAL ATLAS, over alle Werelddeelen, in 64 fraaije op staal gegraveerde en gekleurde Kaarten in 4° formaat.

Elke aflevering van vier kaarten slechts 60 cts. 12de aflevering reeds uitgegeven.

MEIJER'S PFENNIG ATLAS, over alle Werelddeelen, in 120 fraaije op staal gegraveerde en gekleurde kaarten, benevens eene Aardrijkskundige Beschrijving in duurs 8° formaat.

Elke aflevering van vier kaarten slechts 30 cts. 10de aflevering reeds uitgegeven.

Te Breda, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.